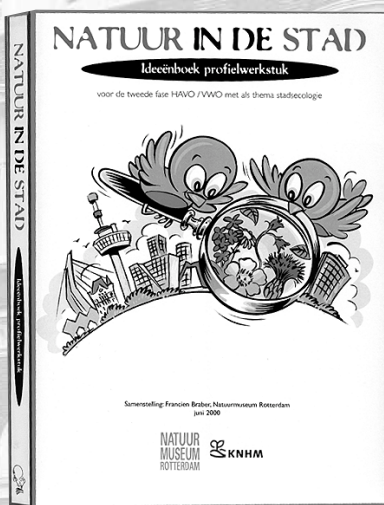

[Museumnieuws]

KEES MOELIKER

Nieuw: veelzijdige stadsNatuur

Zaterdag 17 juni startte STADSNATUUR, een vernieuwende semi-permanente presentatie over natuur in de stad. Bezoekers zien in een negen minuten durende, 360° draaiende film – waarbij men als het ware op het dak van Rotterdam staat – reigers op goudvissenjacht, korstmossen op dakpannen, vetgevoerde stadsduiven, muurplanten op kademuren, meeuwen op vuilnis en meer hoogtepunten uit de stadsnatuur. Behalve de bewegende beelden toont STADSNATUUR ook bijpassende topstukken uit de collectie van het museum, waaronder de eerste nijlgans die zich in Rotterdam vestigde (in 1972), een echte Rotterdamse kwak (uit 1933), zeldzame muurplanten van de oude Willemsbrug en het inmiddels beroemde ijzeren duivennest. Samen met aanvullende teksten, schema's en foto's maakt deze presentatie duidelijk dat de stad een geheel eigen natuur kent die vaak rijker is dan het omliggende (platte)land.

Bij STADSNATUUR zijn twee stadsecologische publicaties verschenen: het boek 'Stadsecologie, de stedelijke omgeving als ecosysteem' (nummer 3 van de Stadsecologische Reeks) en een ideeënmap voor het maken van een profielwerkstuk voor leerlingen van de tweede fase HAVO/VWO. Het boek Stadsecologie, geschreven door Jelle Reumer, is een eerste poging om voor het Nederlandse taalgebied een omvattend overzicht te geven over het vakgebied van de stadsecologie, een in Nederland betrekkelijk nieuw wetenschapsgebied met duidelijke maatschappelijke componenten. De natuur in de stedelijke omgeving is immers dichterbij de meeste mensen dan welke andere vorm van natuur ook. Toch weten we vaak meer over de natuur in tropische regenwouden of koraalriffen dan van de natuur in de achtertuin of het stadspark. Door onderzoek te richten op de stedelijke omgeving krijgen we niet alleen meer inzicht in onze directe woonomgeving, maar ook kennis over ecologische processen in het algemeen. 'Stadsecologie' is geschreven voor een breed publiek en kan ook dienen als informatiebron voor het voortgezet onderwijs. Speciaal voor het onderwijs verscheen 'Natuur in de Stad, Ideeënboek profielwerkstuk voor de tweede fase HAVO/VWO met als thema stadsecologie'. Het is samengesteld door Francien Braber in samenwerking met de Koninklijke Nederlandsche Heide-maatschappij (KNHM) en Rotterdamse (biologie)docenten. Het biedt leerlingen in de tweede fase van het HAVO/VWO in Rotterdam en omgeving hulp bij de keuze van een onderwerp voor een zogenaamd profielwerkstuk waarbij zelfstandig - in het kader van het studiehuis - een onderzoek moet worden uitgevoerd. Het ideeënboek Natuur in de Stad biedt 14 onderzoeksideeën (bijvoorbeeld 'Verdwaalde gasten, nieuwe Rotterdammers', 'Vlinders in de stad' of 'Jakkes

Jelle W.F. Reumer - STADSECOLOGIE, DE STEDELIJKE OMGEVING ALS ECOSYSTEEM - Stadsecologische Reeks nr. 3, pp 1-166; 21x15 cm, geïllustreerd met 58 foto's/ tekeningen
uitgave:
Natuurmuseum Rotterdam, 2000
ISBN 90-73424-15-1
prijs f 29,50 / Euro 13,50
Te bestellen door overmaking van f 36,- (incl. porto en verpakking) op Postbanknummer 511071 van Natuurmuseum Rotterdam te Rotterdam o.v.v. 'boek Stadsecologie'.

kakkerlakken, plagen in de stad') met informatiebronnen en lokale contactpersonen (stadsnatuurkenners, instanties etc.) die leerlingen verder kunnen helpen. Het Ideeënboek is inmiddels gratis ter beschikking gesteld aan scholen voor voortgezet onderwijs in Rotterdam en omgeving. Op 17 juni kregen, bij wijze van openingshandeling, twee hoogwaardigheidsbekleders die hun (beleids)sporen op het gebied van de stadsecologie hebben verdiend, de publicaties aangeboden: kamerlid en oud gemeenteraadslid Francisca Ravestein ontving het eerste exemplaar van het boek Stadsecologie en wethouder van o.a. onderwijs en milieu Els Kuijper ging naar huis met het Ideeënboek. Op de warme zaterdagmiddag zorgden 'the Amazing Stroopwafels' voor vertier.

In Holland staat een Boom

Rotterdamse bomen gefotografeerd door kinderen, dat is het onderwerp van een nieuwe expositie die nog t/m 6 augustus te zien is in de hal van het museum. De foto's zijn het resultaat van het project IN HOLLAND STAAT EEN BOOM, georganiseerd door de Stichting Ecologica, waarbij ruim 80 kinderen bomen fotograferden in Rotterdamse groengebieden. Tijdens de opening onthulde wethouder Els Kuijper de tien beste bomenfoto's. De expositie toont behalve het werk van de prijswinnaars ook een selectie uit de andere foto's.

IN HOLLAND STAAT EEN BOOM begon in maart 2000 met een prijsvraag geschreven voor alle Rotterdamse basisschoolleerlingen van 6 tot en met 12 jaar. De opdracht was een tekening te maken of een verhaal of gedicht te schrijven over een bos, over bomen of over hout. Uit de 175 inzendingen koos een jury het werk van 81 kinderen. Deze winnaars mochten in april en mei in vijf groepen mee op excursie naar het Kralingse Bos, het Zuiderpark, het Arboretum Trompenburg, het Lage Bergse Bos of het Park bij de Euromast. Tijdens de excursie kreeg ieder kind een camera en de opdracht om foto's van bomen te maken. De resultaten zijn t/m 6 augustus te zien in het Natuurmuseum en daarna in het Arboretum Trompenburg. Het geheel, ruim 160 foto's, geeft een verrassende en zeer creatieve kijk op - ook weer - Rotterdamse stadsnatuur.

Zuiderpark (foto: Marijke Paulides)

[Museumnieuws]

Jubilarissen, een lintje en een prijs

Beide jubilarissen [foto: Kees Moeliker]

Dat het museum in zijn huidige vorm en opzet niet meer van gisteren is, bleek onlangs toen de personeelsdossiers doorgespit werden. Er bleken zowaar twee jubilarissen onder de medewerkers te zijn: op 15 mei was Henny Moonen (hoofd Algemene Zaken) twaalfeneenhalf jaar in dienst van de Stichting Natuurmuseum Rotterdam en op 1 juni beleefde Jelle Reumer (directeur) het zelfde jubileum. Een ander heugelijk feit was het feit dat het Hare Majesteit heeft behaagd om honorair onderzoeksmedewerker Dick Mol te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau, o.a om zijn verdiensten als amateur-paleontoloog. Dick kreeg de onderscheiding uitgereikt van zijn (echte) werkgever de minister van financiën, G. Zalm.

Ridder Mol en minister Zalm [foto: Rob van Polanen]

Collectiebeheerder Bernhard van Vondel sluit de rij der feestvarkens: hij kreeg een (geld)prijs van de Nederlandse Entomologische Vereniging wegens zijn onderzoek naar watertredende kevers. Iedereen van harte gefeliciteerd.

Werk aan het gebouw

Vanwege herstelwerkzaamheden aan het plafond van de wereldNatuurzaal (het viel langzaam maar gestaag naar beneden) is die vaste presentatie ontruimd en tijdelijk gesloten. Naar verwachtig zal WERELDNATUUR, in een nieuwe setting, dit najaar weer toegankelijk zijn. Na 15

oktober zal REGIONATUUR in de Parkzaal ontmanteld worden vanwege herinrichting en de plaatsing van een parketvloer. De zaal gaat begin 2001 weer open.

Nieuw kinderfeestje

Het langverwachte nieuwe kinderfeestje voor 8-12 jarigen gaat 1 september van start. Het vervangt het inmiddels twee jaar draaiende feestje 'Op onderzoek in het Natuurmuseum' en staat in het teken van dieren en hun voedsel. Het feestje heet 'smaken en braken'.

Nieuwe Reconstructies

Nog tot en met 6 augustus zijn de bizarre gereconstrueerde fossielen van de Limburgse kunstenaar Jacques Creusen te zien in de wisselzaal op de eerste verdieping. Er staan, onder de titel NIEUWE RECONSTRUCTIES, 16 wonderlijke wezens, die zijn opgebouwd op basis van reële fossielen of skeletresten. Uitgaande van dit basismateriaal ontstaan al fantasierend dieren die nooit hebben bestaan, maar die bestaan zouden kunnen hebben. Immers, paleontologen gaan ook uit van schaarse overblijfselen, waaromheen complete wezens worden gereconstrueerd. Creusen hanteert dezelfde methode, maar voegt daar een grote portie artistieke vrijheid aan toe, waardoor reconstructies ontstaan die de fantasie prikkelen en uitnodigen tot nadenken over het wezen van de schepping en de evolutie. Met zijn werk borduurt Creusen voort op een ook in wetenschappelijke kring gewaardeerde traditie van fantasiewezens. Het standaardwerk over de Rhinogradentia van Prof. Dr. Harald Stümpke en het boek Leven na de Mens van Dougal Dixon zijn bekende voorbeelden van deze traditie, die al leefde toen Jeroen Bosch zijn vreemde fantasiedieren schilderde. Op de tentoonstel-

Jacques Creusen naast zijn *Sanguinarius dearmatus* Harvey [foto: Kees Moeliker]

ling zien we miniatuur-olifantjes, roofvogels met tot Sint-Jacobsschelpen verharde vleugels, stellopende wolven die hun prooi met kleine lichtjes lokten, en ver doorontwikkelde zeehondachtigen die zich voortbewogen middels een schroef die werd aangedreven door een snelle beweging van de endeldarm. Waar mogelijk zijn de gereconstrueerde wezens voorzien van wetenschappelijke namen en van informatie over het leefgebied en de leefgewoonten.

Tentoonstellingsprogramma 2001

De voorbereidingen voor het tentoonstellingsprogramma voor het jaar 2001 (wanneer Rotterdam culturele hoofdstad van Europa) zijn al in volle gang. Het 2001-programma gaat van start op 6 januari met de reprise van KRUIP UIT JE HUID, waarna op 26 mei de klapper 'DE WERELD VAN BOUDEWIJN BÜCH' begint. Op 21 september opent, terwijl 'Boudewijn Büch' nog voortduurt, een expositie over 100 jaar sociale tandheelkunde in Rotterdam ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Rotterdamse Tandartsen Vereniging.

Aqua Obscura X [foto: Krystyna Ziach]

Tentoonstellingsagenda

t/m 14 oktober
REGIONATUUR

t/m medio 2003
STADSNATUUR
ecologie van de gebouwde omgeving

verlengd t/m 6 augustus
VOOR DE POES
de kat volgens Dorinde van Oort

t/m 6 augustus
NIEUWE RECONSTRUCTIES
het zoologisch universum van Jacques Creusen

12 augustus t/m 5 november
AQUA OBSCURA
fotowerken en installaties van Krystyna Ziach

COLOFON

Straatgras is een kwartaaluitgave van het Natuurmuseum Rotterdam waarin opgenomen mededelingen van de Vereniging Natuurmuseum Rotterdam N.M.R.
ISSN: 0923-9286

Correspondentie: Postbus 23452
3001 KL Rotterdam
Adres: Natuurmuseum Rotterdam
Westzeedijk 345 (in het Museumpark)
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 - 436 42 22
fax: 010 - 436 43 99

e-mail: natuurmuseum@nmr.nl
homepage: www.nmr.nl
(Eind)redactie: Kees Moeliker
Ontwerp & opmaak:
Jaap van Leeuwen
Druk: Oranje van Loon, Den Haag
Oplage: 650 ex.

Tekst: Maarten 't Hart, André Slupik, Kees Moeliker, Erwin J.O. Kompanje, Arthur E. Decae, Remko Andeweg en Jelle W.F. Reumer
Foto's: Rob van Polanen (Douane district Hoofddorp), Jelle W.F. Reumer, Erwin J.O. Kompanje, Kees Moeliker,

Marije Paulides, Krystyna Ziach en Jaap van Leeuwen
Illustraties: Arthur E. Decae, Dorinde van Oort en Jaap van Leeuwen